

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. G. (1) i M. G. (2)

przeciwko Firmie (...) S. B.- (...) spółka jawna z siedzibą w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 7 stycznia 2013 r.

sygn. akt IX GNc 1258/12

w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu

oddala zażalenie.

Jan Futro

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd I instancji oddalił wniosek pozwanej spółki o zwolnienie jej od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwana nie wykazała żadnymi dokumentami jakoby nie posiadała dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych czy ustanowienie pełnomocnika z wyboru. Nadto Sąd uznał, że nie ma potrzeby udziału profesjonalnego pełnomocnika z urzędu po stronie pozwanej także z tego względu, że pozwana jest przedsiębiorcą

Na postanowienie to zażalenie wniosła pozwana i zarzucając mu naruszenie art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego nieprawidłową interpretację i przyjęcie, iż pozwana nie wykazała, iż nie posiada środków na obronę swoich interesów, a ponadto, że spółka jako przedsiębiorca potrafi prawidłowo prowadzić swoje sprawy, w tym aktywnie uczestniczyć w postępowaniu sądowym.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie jej od kosztów sądowych i ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika.

W uzasadnieniu wskazała, że pozwana nie otrzymała żadnego wezwania do złożenia jakichkolwiek dowodów ani też pouczenia w tym przedmiocie. Dokumentów nie załączyła do wniosku z uwagi na możliwość wglądu do nich przez drugą stronę sporu. Dokumenty takie są objęte tajemnicą handlową przedsiębiorcy, a także tajemnicą skarbową. Gotowa była natomiast złożyć wyjaśnienia w drodze przesłuchania. Nadto pozwana, czy też jej wspólnicy nie posiadają koniecznego doświadczenia w prowadzeniu sprawy na sali rozpraw.

Rozpoznając zażalenie Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Zgodnie wskazanym przez Sąd Okręgowy przepisem art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2010 r. nr 90 poz.594 ze zm.) sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Ustawodawca obciążył, zatem osoby prawne ubiegające się o zwolnienie od kosztów sądowych obowiązkiem wykazania braku stosownych środków na koszty postępowania już w fazie złożenia pisma. Wyjątkowość zastosowania instytucji zwolnienia od kosztów sądowych powoduje, że swoją sytuację finansową strona obowiązana jest przedstawić ze szczególną starannością. Sąd przed rozstrzygnięciem wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych winien zbadać jej sytuację materialną, ale czyni to w oparciu o przedłożone dokumenty oraz złożone oświadczenia i w wyniku dokonanych ustaleń stwierdza, czy przedstawiony przez stronę materiał jest wystarczający do uwzględnienia jej wniosku. Powyższe pozwala na stwierdzenie, że zarzut pozwanej, iż Sąd nie wzywał jej o dalsze dokumenty mogące lepiej zilustrować jej sytuację majątkową jest całkowicie bezzasadny.

Absurdalnym wręcz jest stwierdzenie, że wszystkie posiadane dokumenty dotyczące sytuacji majątkowej pozwanej mogą być objęte tajemnicą handlową (np. bilans, wyciąg z rachunku bankowego) czy tajemnicą skarbową. Pozwana nie złożyła też – niezależnie od jego zasadności - wniosku o przesłuchanie współnika(ów) celem ustalenia takiej sytuacji. Brak możliwości oceny sytuacji majątkowej pozwanej uzasadniał zarówno odmowę zwolnienia od kosztów sądowych jak i odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Jan Futro